

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	240 K
Félévre	120 K
Negyedévre	60 K
Egy hóra	20 K

Egyes szám ára 80 fillér

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Obilityeva (Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
 ÉS ÜNNEPNAPOK KIVETÉVEL.

Nagybecskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, I. szám.

Csütörtök, január 1.

Az ezredévek

Óta forgó világnak nem nagy idő egy esztendő. Ugyszólván semmi. Egy pillanatot az örökéletből, egy csepp a tengerből, egy porszem a hegyekből.

De az ember pályafutásában egy év mégis jelentékeny idő. Nagyon is nagy idő ahhoz, hogy legyen miről emlékeznünk. Igazában inkább emlékeznünk, mint a jövő terveit kovácsolnunk. Aki már odáig ért, hogy elmélkedik az ujesztendő jelentőségén, az már inkább emlékezik, semmint tervez.

Kint az utcákon sár és lucok. A csillagtalan égen ólomszürke felhő foszlányokat kerget a szél: az örök változások világában semmi sem látszik meg, a jelen múltá alakul át és a jövő jelenre.

Magunkra és ami hitünkre vagyunk utalva tehát, mi, esendő emberek. Mert csak mi élünk időben és térben ilyen véges életet. Csak mi mulunk el hamar, csak ami létünk van a tűnő pillanatokhoz kötve.

Fogjunk hát kezét. Értsük meg egymás szívének dobbanását. Lássuk be már egyszer, hogy szörnyen gyávák vagyunk egymás becstülése és az Istenbe vetett hit nélkül.

A gondolkodó ember megcsinálja most az óesztendőt mérlegét, ami a lelkiekre vonatkozik. Emlékeit szépen rendbe-zeredve kategóriába osztja és új elhatározásokkal kezdi meg az ujesztendőt.

A nagy fogadalmaknak, a megjavulás titkos eltökélésének napja az ujesztendő. Bár olyan nap mint a többi, mégis úgy érzik legtöbben, mintha a falról lekasztott kalendáriummal együtt sutba lehetne dobni mindazt, ami a múlt évben akár önnön hibáinkból, akár attól függetlenül kellemetlenség volt.

És jól van ez így, hogy az emberi lélek erre a megújódásra képes. Mert sokan vannak, akik csakugyan komolyan fogják fel az ujesztendő jelentőségét, amely hiába esik csütörtörtökre a holnapi napon, mégis a legnagyobb hétfő minden hétfő között.

És mi, amikor boldog ujesztendőt kívánunk, azt óhajtjuk, hogy mindenki megerősödve lépjen át az óesztendőből az újévbe, hogy mindazokat a reményeket, amiket 1920-hoz fűz, annál biztosabban elérje.

Megbecsülve a múltat, felhasználva a jelent: bizva tekintünk az ujesztendő elébe.

Az 1900—1902-iki francia—olasz megegyezés.

Olaszország már akkor semlegességet vállalt egy francia—német háború esetére.

Páris, dec. 30. (J. S. I.) Az Olaszországgal való megegyezés alapján a francia belügyminiszter kiadott egy sárga könyvet az 1900—1902-ik évi titkos megegyezésről. Ezt minden biztonnyal azért hozzák napfényre, hogy bebizonyítsák, miszerint Franciaország már akkor számíthatott ezen titkos szerződések alapján Olaszország semlegességére egy Németország elleni háború esetén.

A sárga könyv magában foglalja azt a levelezést, amelyet a Rómában lévő francia követ Deleassé akkor keltett meg, amikor váltott, ugyancsak tartalmazza azon leveleket, amelyeket

a francia követ az olasz kormánnyal váltott. Az 1901-ik évi június 10-én kelt levélben a francia követ értesíti miniszterét azon írásbeli megegyezésről, amelyet az olasz belügyminiszterrel kötött arról, hogy elismerik afrikai érdekeiket. Franciaország elismerte Olaszországnak azon jogát, hogy bővítheti hatáskörét Tripolisban. 1902 június 4-én a francia követ írásbeli értesítést kapott Olaszország külügyminiszterétől, megerősíti azon szóbeszédet, hogy a hármasszövetség megújításában nincsen semmi, ami közvetve vagy közvetlenül Franciaország érdekeit ellen irányulna.

Osztokodás a német gyarmatokon.

Bécs, dec. 30. A „Neue Freie Presse“ jelenti Bernből: A legfőbb tanács elhatározta, hogy Keletafrikát a népszövetségben Anglia és Belgium mandátuma alá helyezi.

Páris, dec. 30. Az ötös tanács tegnap Jules Cambon elnöklete mellett ülést tartott, amelyen a volt német gyarmatokra vonatkozó mandátumtervezetek megvizsgálásával foglalkozott.

A csendes-óceáni szigetek fölött a népszövetség ellenőrzése mellett Ausztrália fogja megkapni a mandátumot. A japán megbízottak ez ellen tiltakoztak, mert ha a csendes-tengeri szigetek az ausztráliai köztársaság közigazgatása lép életbe, úgy ez azt jelentené, hogy a japán bevándorlási tilalom is hatályba lépne, vagyis Japán kedvezőtlenebb helyzetben volna, mint a háború előtt, mert Németország biztosította Japánnak a bevándorlás szabadságát. A japán megbízott, Macsu, ennek következtében a csendes-tengeri szigetekre vonatkozólag fenntartással él.

Belgrádi hírek.

Belgrád, dec. 30. Az igazságügy-miniszterium közli: Január 1-étől kezdve az igazságügyminiszter hatáskörébe mennek át mindazon ügyek, amelyek az ellenséges állampolgárok vagyoniáinak kezelésére vonatkoznak és amelyek eddig az ipar- és kereskedelmi miniszter hatáskörébe tartoztak.

Belgrád, dec. 30. A pénzügyminiszter 10 és 20 parás nikkal aprópénzt rendelt. Ez a pénz azonban csak öt hónap

mulva lehet készen. Ezért a miniszter ideiglenesen apró 10 és 20 parás papírpénzt bocsájt ki és ezeknek kliséi pár nap mulva készen lesznek. Egy hónap mulva olyan mennyiségben lesz készen ez a pénz, hogy az első szükségletet fedezni fogja.

Angol trónbeszéd a feldult Európa ujjaépítéséről.

London, dec. 30. Az angol parlament üléseit tegnap királyi dekrétummal elnapolták. Az ülészakot berekesztő trónbeszéd utal a békekonferencia szerencsés eredményeire és sajnálkozik afölött, hogy Oroszország helyzetében még mindig nem állott be javulás és e pillanatban atkotmányos kormány megteremtése ebben az országban nem várható. A szövetségesek és a társult hatalmak között a viszony még szívesebbé vált. Európa egy részének inséges helyzetére nem lehet minden aggodalomtól menten tekinteni. A normális békeállapotokhoz csak úgy lehet visszatérni, ha az öt éves háború által gazdaságilag feldult országok hitelét és ipari életét ismét helyreállítják. Az angol parlament nagylelkűsége lehetővé tette, hogy a legfelsőbb tanácsnak jelentékeny összeg állott rendelkezésére a legsürgősebb szükségletek fedezésére, ez az összeg azonban már ismerült. Ujabb segítség és az újraépítésre irányuló rendszabályok csak valamennyi hatalom együttes akciója-keppen jöhetnek számításba. Az angol kormány boldognak érzi magát, ha eszközeit erre a célra rendelkezésre bocsáthatja.

A francia elnökválasztás.

Páris, dec. 30. A „Petit Parisien” értesülése szerint a francia elnökválasztás január 17-én lesz.

LEGUJABB

A nagybecskereki jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

Páris, dec. 30. Az adriai kérdés elintézése után a békekonferencián az albániai kérdést fogják tárgyalni.

Róma, december 30. A tárgyalásokat D'Annunzioval Fiumét illetőleg nem-sokára befejezik. A javaslat fölött, amelyet az olasz kormány beadott, népszavazás volt, amely az olasz kormányra kedvezően végződött. Ezen népszavazás alapján D'Annunzio és legionáriusai elhagyják Fiumét és azt rendes olasz csapatok fogják helyettük megszállani.

Róma, dec. 30. Nitti január 3-án vagy 4-én el fog utazni. Azon konferencia, amely az adriai kérdést fogja elintézni, nem Párisban, hanem Londonban lesz, mert Lloyd George nem utazhat el Angolországból az ir válság miatt. A párisi „Temps” azonban azt jelenti, hogy francia politikai körökben ezt a hírt nem tartják valószínűnek.

Fiume, dec. 30. Az autonom-párt vezére a fumei lakossághoz proklamációt intézett, amelyben élesen kikel D'Annunzio, valamint fumei tartózkodása ellen. Elítéli továbbá Zanella volt fumei polgármestert, hogy ninesen joga magát autonom-pártinak nevezni.

HIREK.**A „Torontál” olvasóihoz.**

Az ujesztendő beköszöntével a „Torontál” 49 ik évfolyamát kezdi meg. Ezalatt a félszázad alatt lapunk ernyedetlen kitartással és buzgalommal szolgálta a közérdeket. Ezalatt a félszázad alatt egy percig se tértünk le arról az utról, melyet a komoly sajtó nemes tradíciói megjelöltek s mindig tisztességgel, komolysággal szolgáltuk a közügyeket minden téren és igyekeztünk ezeknek hű tükre lenni. Emellett legfőbb törekvésünk az volt, hogy a vármegyei, az országos és a világeseményekről gyorsan, frissen, érdekesen, de mindig az igazsághoz hiven tájékoztassuk olvasóinkat. Hírszolgáltatunk mindent felőlelt s részletesen, vagy röviden, amin az események megkivánták, minden eseményről értesülést szerezhetek lapunkban olvasóink.

A mi erőnket messze túlhaladó körülmények kényszerítettek bennünket arra, hogy közel egy év előtt felére redukáljuk lapunk terjedelmét és csak két oldalon jelenjünk meg. A világháború okozta gazdasági helyzet a papírbeszerzést oly nehézé, majdnem lehetetlenné tette, hogy csak ezzel a takarékoszággal tudtuk biztosítani lapunk akadálytalan megjelenését. A beszerzési lehetőségek most valamennyire megjavultak, úgy hogy mátol kezdve ismét legkisebb 4 oldal terjedelemben

jelentünk meg. Ezáltal csak még fokozottabb mértékben tudjuk szolgálni lapunk és az olvasóközönség érdekeit, hogy tartalmas, jól informált bő hirtanyaggal rendelkező lapot adjunk olvasóink kezébe.

Az anyagáraknak minden eddigig meghaladó magas volta és a munkabérek emelkedése arra kényszerít bennünket, hogy lapunk előfizetési árát más lapokhoz hasonlóan havi 20 koronára emeljük fel, az egyes példányok árát pedig 80 fillérre tegyük. Ezzel az áremeléssel szemben kétszerannyi anyagot adunk és azért hisszük, hogy lapunk olvasóközönsége méltányolva eddigi munkánkat, előfizetésével támogatni fog bennünket, hogy feladatainknak, hivatásunknak a jövőben még fokozottabb mértékben megfelelhessünk.

Nagybecskerek, 1920 január 1.

A „Torontál” szerkesztősége.

Boldog újvet kíván összes tisztelt előfizetőinek, hirdetőinek és olvasóinak a „Torontál” szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „Torontál” legközelebbi száma az ujévi ünnep miatt pénteken a rendes időben jelenik meg.

Szilveszteri istentisztelet. A helybeli r. k. templomban a szokásos évvégi hálaadó istentisztelet ma este 6 órakor lesz. Kováts István plébános ezuttal magyar és német szentbeszédet mond.

A kiutasítások. A városi tanács tegnapi ülésében foglalkozott újból a kiutasítottak azon kérvényével, hogy legalább tavaszig megmaradhassanak a városban. Elhatározták, hogy a miniszteri rendeletől nem térnek el és így a kiutasítottaknak el kell távoznok Nagybecskerekéről. Eddig mintegy negyvennyolc családot sujt a kiutasítás. Több kérvény sorsa még függőben van a miniszteriumban.

A szilveszteri mulatságok kezdete. A Páris (Pest) Szállóban fél kilenc órakor kezdődik a német kultúregyesület szilveszteri kabaréja. — A Kaszino Vendéglőben a rokkantegyelt pont nyolc órakor kezdi kabaréját, utána tánc. — Az Ellmer-féle vendéglőben a „Küzdelem” dalárda tart mulatságot pont félnyolc órai kezdettel.

Kulturális előadás. Január 4-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel Iványi Ferenc a „Torontáli Kaszino” termében „A szerelem és a nevelés” címen előadást tart, melyre minden érdeklődőt szívesen lát.

Exhumálás Nagybecskereken. Stefanovits Lázár nagybecskereki csendőr két héttel ezelőtt a megyei kórházban meghalt. El is temették a gradnucikai szerb temetőbe. Most azután feljelentés érkezett az ügyészségre, hogy Stefanovits Lázárt tejbe tett méreggel tették el láb alól. Az ügyészség indítványozta a holttest felboncolását, amit Szabó Béla vizsgálóbíró tegnap el is rendelt. A boncolás január első napjaiban lesz.

Koszorúmegváltás. Özv. Schulmann Regina elhalálózása alkalmával koszorúmegváltás címén a Chevra Kadisa javára adakoztak: Grósz Márton és neje 50 K, Heller Mór és neje 20 K, Schulmann Manó 10 K és Schulmann testvérek 10 K. Ezen adományokért hálás köszönetet mond a Chevra Kadisa elnöksége nevében Mayer Henrik elnök.

Enver basa király lett.

A török Napoleon karriérje.

Brusszai távirat hozza — Londonon át — a meglepő hírt, hogy Enver basa, a volt török hadügyminiszter és vice-generalisszimusz szédületes karriérének újabb állomásához érkezett: király lett. Király lett a messzi Kurdisztánban, Nyugat-Ázsiában, a Tigris-folyó vidékén, királya egy kétmilliónyi erős és bátor népnek, amely egyszer talán új életet fog még önteni hanyatló európai fajrokonába, a törökökbe.

Enver basa karriérje az első török forradalommal kezdődött. 1908-ban Niazi bejjel együtt ő vezette az új-törököket s mikor Abdul Hamid leverte a forradalmárokat, másodsor is kezébe ragadta a revolúció zászlaját, megbuktatta a szultánt, megnyitotta a Dolma Bagcse palota börtönének ajtaját az új szultán, V. Mehmed előtt s aztán — mikor a nyugalom helyreállt — Berlinbe ment mint a megújított, alkotmányos Törökország katonai attaséja.

A fiatal bej itt nagyon egyszerűen él, de irásztalan I. Napoleon és Nagy Frigyes képmásai közé helyezi már el a — saját arcképet . . . Kitér a tripoliszi háború és Enver basa egyszerre Afrikában terem: a mohamedán törzseket szervezi meg az olaszok ellen. A szultán érdemei elismerésekpen saját leányát, Nadijeh hercegnőt adja hozzá feleségül. Mikor kitért a Balkán háború s a győztes ellenség már Törökország szíve felé nyomult előre, Enver vette át a főparancsnokságot a padisah városában és a Csataldzsá-vonalon minden ellenséges roham megtört Enver katonáinak a vitézségén.

És jött a világháború, a Dardanellákon át, a stambuli kikötőbe menekül a két pompás német hajó: a „Goeben” és a „Breslau”. Az entente követeli a két hajót, a törökök szövetségesének, a németeknek e két vízi varát. Enver nem adja s a két hadihajó árbócára felvonja a török lobogót . . . Aztán a Kaukázusban harcolt, majd ismét Konstantinápolyban termett, hadügyminiszter és vicegeneralisszimusz lett s vitézeivel kiverte az ententecsapatokat a Gallipoli-félszigetről.

Mikor a központi hatalmak elvesztették a háborút, Enver menekülni volt kénytelen, mert a hatalomra került entente-barát török politikusok kiszolgáltatták volna a győztes ellenségnek. A kaukázusba menekült, ahol az orosz bolsevistákkal kezdett tárgyalásokat. De hamarosan tovább vándorolt, Ázsia belseje felé. Kurdisztánban, e bátor hegyi nép közt — úgy látszik — megfelelő segítséget remél merész terveire. Mert Enver álma: egy nagy és hatalmas Törökország, a Bajazed és a Nagy Szolimán birodalmának feltámasztása . . . Enver basa — azaz most már Enver ő királyi felsége — most harminckilenc éves. Bizonyos, hogy igen kevés ember futott még meg alig négy évüzed alatt, olyan kalandos pályát, mint Kurdisztán új uralkodója . . .

Próféta Nagybecskereken.

— Beszélgetés egy égi tanácsossal. — A Németvégsori remete. —

Kevesen tudják Nagybecskereken, hogy itt néhány hét óta csöndesen éldegél egy ember, aki prófétának, Isten kiküldöttjének tartja magát és jósol az embereknek: „Vigyázzatok, mert ha nem helyezkedtek a szent evangélium alapjára, mindnyájan elpusztultok! Pusztító nyavalya: pestis fog titeket megtizedelni és hullani fogtok, mint ősszel a legyek...”

Fölkerestem Német végsor 6/7. szám alatti lakásán az istenes férfit, akit *Klinek* Károly Lászlónak hívnak. Negyven év körüli, piros pozsgás arcú, jól táplált ember. Okulárát és közepén elválasztott frizurát visel. Beszédközben folyton a haját simogatja. Valószínűleg idegességből teszi, vagy mert prófétának így dukál. A külseje meglehetősen elhanyagolt. Zsirfoltos, kopott fekete ruhát, fapapucsot és retökszinű inggallért visel. Mikor beléptem a szobájába — úgy délután öt óra lehetett — az ágyán heverészett. Van még egy ágy a szobában, szépen megvetve, piros paplannal, ezt a vasuton érkező ágyat kereső utasoknak adja ki a háziasszony. Szükség esetén a diványra is ágyrajáró kerül. A „mester” ágya leszakadófélben, alulról kis zsámollyal van a kilógó szalmazsák alátámasztva. Rajta durva daróctakarók, ezek közül bujik ki a próféta. Főlesavarja a villanyt, udvariasan kezét nyújt és jöveletem iránt érdeklődik.

— Én vallási dolgokkal szeretek foglalkozni — mondom. Hallottam, hogy ön ért ezekhez, mondjon valamit az elveiről, önmagáról, stb.

— Kérem — feleli gyanakodva — nem vagyok barátja az ilyen *futólagos érdeklődésnek*...

— No, de mégis talán... Önről sok érdekes dolgot hallottam.

Ez hizeleg a mesternek. Látom, hogy meg van főzve. Hellyel kínál, üljek le, majd beszél.

Leülök. Ő föláll, kezét az égnek emelve halkán imát mormol fölöttem, mintha megáldana, majd egy zsiros táblájú könyvet vesz elő. Ebben vannak a följegyzései.

— Én Egyed apostol vagyok — rebegi átszellemlően — akit az isten megihletett és hitem alapján tudomásra adta, hogyha az emberiség nem a szent evangélium szerint él, akkor elpusztul: éhínség, dögvész, pestis, földrengés és más istencsapások következnek.

— Hogyan tudja azt, hogy az isten megihlette?

— Ez az én titkom. Csak nem árulom el magának? Elég annyit tudnia, hogy isteni kinyilatkoztatás alapján hirdetem tanomat.

— És mit szól ehhez a papság? Ön nem pap, hogyan hirdethet vallást?

— Nem vagyok pap, fényképész voltam, de a kinyilatkoztatás óta otthagytam foglalkozásomat és most csak az emberek könyöradományaiából élek. Csak annyit fogadok el, amennyi szigorúan szükséges a megélhetésemre. A fölösleget a szegényeknek adom. A főtisztelendő papságnak is meg kell javulnia és a szent evangélium szerint élnie. Én a világi papság ellen vagyok, mert a szerzetes rendeknek kell dominálniuk a világon...

— És jár-e a templomba, szokott-e győnni?

— Templomba természetesen eljárók, de győnni nem szoktam. Ez az elveimmel ellenkezik.

— Mióta van Nagybecskereken?

— Szeptember 19-én jöttem ide Pécsről, ahol társulatot akartam szervezni, ki is adtam a próklamációm, de a rendőrségnek nem tetszett a működésem és mivel nagybecskereki illetőségű vagyok, ideküldtek.

— Szóval zsuppon jött a tanácsos ur?

— Hát igen — vallja be szemérmesen ógitanácsossága.

— Vannak-a hivei?

— Hát hiveim direkte nincsenek. Én eljárók házakhoz, megkérdem hol lakik katolikus család. Azután fölolvassom neki az igaz hitet a próklamációm szerint. Aki hisz azt én már látom az első pillanatra...

— És ha zsidó családhoz nyit be véletlenül? Zsidók is lehetnek hivei?

— Aki hittet van, jól imádkozik s isten parancsolatait megtartja, az mind az én hivem lehet...

— És hogy szólítják önt a hivei? Ide is jönnek?

— Testvérnek szólítanak. Ide is jön egy-két olyan, aki tudja a lakásom. De a legtöbbet én keresem fel.

Negyedórai hitvitázás után szerényen aziránt érdeklődtem mekkora az az összeg, amelyet az égi kiküldött elfogad?

— Hát 2 koronától 10 ig adnak. De én a fölösleget a szegényeknek adom.

— Mennyi a létminiuma, mondjuk naponta?

— Ezért az ágyért — mondja rezignáltan, leszakadt ágyát révedezően szemlélve, — naponként négy koronát fizetek, a kosztom kenyérből, vízből és mig volt, nyers paradicsomból áll...

Elbucsztam az égi tanácsostól, akitnek piros pozsgás arca ugyan nem azt árulja el, hogy nyers paradicsomon élne. Bucszóul három korona aprópénzemet a zsebébe csuszattam.

— Óh tessék csak hagyni — szabdozik, de azért elfogadja. Még ki

is kísér a három koronáért, a sötét udvaron keresztül a legsötétebb Németvégsorra. Hazafelé jövet azon gondolkodtam, hogy ki volt most a becsapott? A szegény, bolond, vallási tébolynok apostol-e avagy én, akinek végre is egy riport témával lett több... R. J.

A hatvannégyfogu hölgy.

Aki 54 centiméter és 28 éves.

Bölcseje ott ring Budapesten a szegények kórházában. Az első emelet egyik kórtermében, a sok fehérhaju elaggott beteg nénikék között, bölcseben fekszik a hatvannégyfogu hölgy. Nem is hölgy, hiszen csak 54 centiméter. Mégis az, mert 28 esztendő.

A 64 fogu hölgy, 28 életéve dacára, első pillanatra olyan, mint egy pólyás. Pici feje van, fülig érő, selymes, szőke haja, arca, mint a sirásra álló karakterbabaké lágy, hófehér a bőre, akárcsak a tejfel, de a vértelen, száraz ajkánál valami furcsa vonás van, aminő csak a 28 éves nőknél látható. A takarót magára huzza, úgy aluszik csendes gyerekszusogással.

A kórházban már régi lakó, a kórház kedvence, nagyon jól bántak vele, talán szánják is szegény szerencsétlent, az-ápolónők és a betegek állandóan becézik, dédelgetik, a kedvébe járnak, általában nagyon népszerű kis hölgy. Egy újságíró meglátogatta és megfigyeléseit a következőkben ismerteti:

A nagyon népszerű kis hölgy nemsokára felébred. Mindjárt ebédelni kell, ilyenkor magától abbahagyja az alvást, mert nagyon éhes. Mindég éhes. Olyan, mint ha órára járna a szerkezete. Az a szerkezet alszik vagy eszik. Pontosan háromnegyed tízenkettőkor mindig felébred. A betegek erről tudják meg, hogy itt az ebéd ideje. Az egész kórházzsoba őt lesvárja most is. A végelgyengüléssel öreg anyókák, mindnek görbe már a háta, lábujjhegyen odatipegnek a bölcsehöz, vajjon felkelet-e már? A merészebbek érdeklődve pislogatnak felém is. Tehetik, ők már mindenképpen megvénültek, akár kíváncsiak, akár nem. Félkörben körülállják a bölcset, ahol egyszerre csak megmoccan valami a takaró alatt, aztán előbújik a második kis ökö, a hatvannégyfogu hölgy rátámaszkodik és felül a párna között. A két kezével döztöli a szemét, mint a kisbabák szokták. A vén anyókák ráncos arca mosolyra derül boldogan intenek felé, motyognak is valamit: jó reggelt, hogy aludt, mit álmodott?... A hatvannégyfogu hölgy ásít, unottan tátogatja a száját, úgy, hogy lát-szik mind a sok foga.

Önagsága most abbahagyja az ásítást királynői tekintettel körülnéz a gyülekezeten, nem is néz, hanem hunyorgat, mert a szeme be van növe, alig lát valamit. Mindenkire mecsolyog is egy kicsit. Aztán rajtam akad meg a nézése. Egyszerre keserves sirásra fakad, való-

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Csütörtökön, január 1-én délután fél 3, 4, fél 6, este 7 és fél 9 órakor.

Francia
filmajándék!

John Blick

Nagy 4 felvonásos
detektív-attrakció!

sággal bömböl. A kedves nővér vigasztal, hogy ne ijedjek meg, minden ismeretlent így fogad. Ha idegent lát, mindjárt bög. Nem is tudtuk leszembesíteni. Akkor nyugodott csak meg, amikor az ebédjét hozták. Az ebédje leves és nagyon apróra vágott hus, a kedves nővér eteti. Az első kanál levesnél még sir, a másodiknál már csak szepeg, a harmadik után egészen megvlagasztalódik és a negyediknél már möhön nyeli a levest. Egy nagy tányérral kanalazott le. A húst is mind megette, annyit mint valami jóétvágyu felnőt. Ebéd után visszafeküdt a párnára, egy fél óráig még ébren marad, aztán alszik — uzsonnáig.

Bemutatta a tudományát. Egy fakanalat nagyon jól meg tud fogni a kezével. A szájához még nem tudja emelni a kanalat, állítólag ezt sohase fogja megtanulni. A fő büszkesége: a foga. Az ápolónő megfogta a száját és a két ajkát széjjeihuzta. Négy fogsora van, kettő alul és kettő fenn. „Egyetlen rossz foga nincsen hála az Istennek.” Ezt az ápolónő mondta és le is kopogtatta a bölcső falán, mert ez babona és a szegényház kórházában mindenki babonás.

Bucszáskor hatvanégyfogu ismerősömet a kedves nővér kiemelte bölcsőjéből, hogy megmutassa: milyen kövér. Megtudtam, hogy azért hizott el, mert keveset mozog, Évésnél felül a bölcsőbeo. ez az egész testmozgás, amit végez, már 28 esztendő óta. Évés után azennal visszafekszik aludni. Ilyenkor ringatni kell a bölcsőjét, mert másképp nem tud elaludni és nagyon megharagszik, ha mérges: dühösen néz mindenkire és eszeveszetten bömböl. O megmutatja, hogy ringatás nélkül jusz sem alszik el. Azért se.

— **A zsufolt Páris.** Páris egyik legnagyobb lakásközvetítő irodája közhírré teszi, hogy hatezer franknál olcsóbb lakások iránt nála ne érdeklődjenek, mert ilyen egyáltalán nem kapható. Szinte azt lehet mondani, hogy nincs egy kiadható luk sem a francia fővárosban. Ha valaki mégis fedél alá akar kerülni, hatezer frank bért kell letennie, de még akkor is kérdés, hogy talál-e lakást. Páris tultömött város, ami az utcákon is mindenütt észrevehető. Épp olyan kevésbé lehet két szoba konyhát találni, mint helyet az omnibuszon, vagy egy széket a moziban vagy színházban. A boulevard olyan mint egy kairoi utca, ahol minden össze-vissza hullámzik. De minden rossz közül a lakáshiány a legnagyobb baj és főleg a diákokra tarthatatlan. A párisi hadiiskolába vezényelt tisztek már avval a tervvel foglalkoznak, hogy a Mars-mezőn sátrakat fognak verni és azokban fognak lakni. Jaj azoknak, akik most Párisban akarnak letelepedni, mert hiába kopogtatnak, legyenek bár milliomosok, akik a 6000 frankos házbért is megengedhetnék maguknak.

HIRDESSEN
a „**Torontálba**”
TELEFON-SZÁM 21.

Boldog újévet kívánok

összes tisztelt
vendégeimnek

Beneth Károly

Összes tisztelt vevőinek ezuton is
boldog újévet kíván

Wehner Józsefné

nőidivatterme.

Igen t. vevőimnek és
ismerőseimnek

boldog újévet kívánok

Tolvay Laura

női divatterme.

Igen t. vevőimnek, jóbarátainak
és ismerőseimnek

boldog újévet kívánok

Kováts Endre

cukrász.

Boldog újévet kíván

összes t. vevőinek és jóbarátainak

László Márton

kereskedő, Buza-tér.

Összes tisztelt vásárlóimnak és
jóbarátainak ezuton kívánok

boldog újévet

Sólyom György borkereskedő.

Tisztelt vevőimnek, jóbarátainak
és ismerőseimnek

boldog újévet kívánok

Benó József

üvegkereskedő.

Igen t. vevőimnek ezuton kívánunk

boldog újévet

Mirkov és Doroszlovac
fűszerkereskedők (Transit).

Tisztelt vendégeimnek, összes
ismerőseimnek ezuton kívánok

boldog újévet

Róth Keresztély

vendéglős a Fehér hajóhoz.

Igen t. vendégeinek és
barátainak ezuton is

boldog újévet kíván

Mayer János

a Club-kávéház és
étterem tulajdonosa

Tisztelt vendégeimnek ezuton is
boldog újévet kívánok

Tóth Lajos

a Beograd-kávéház
tulajdonosa.

Kedves vevőimnek
és jóbarátainak

boldog újévet kívánok

Bobek György

borkereskedő.

Boldog újévet kívánok

összes tisztelt
vendégeimnek

Juhász Julia

vendéglősné.

Mélyen tisztelt vevőimnek és
jóakaróimnak

boldog újévet kívánok

Ferenczy János

cipész.

Igen t. vendégeimnek

boldog újévet kívánunk

Panity és Szlizovits

a Srbska Kruna szálló, kávé-
ház és étterem tulajdonosai.

Tisztelt vendégeimnek, barátainak és
ismerőseimnek ezuton kívánok

boldog újévet

Kováts János

bégaparti vasuti vendéglős.

Tisztelt vendégeimnek

boldog újévet kíván

Hüpfel László

a Club-kávéház és
étterem főpincére.

Igen t. vendégeimnek

boldog újévet kívánok

Krbec Rudolf

a Geyer-vendéglős bérőlje.

Jóbarátainak és vendé-
geimnek ezuton kívánok

boldog újévet

Osztó János.

Hungária-szálló tulajdonos.

Összes t. vendégeimnek

boldog újévet kívánok

Marcoin Jenő,

a „Kaszinó” bérőlje.

Mélyen tisztelt vevőimnek és
ismerőseimnek ezuton kívánok

boldog újévet

Kohn Ignác,

bornagykereskedő.

Tisztelt vevőimnek, jóbarátainak
és ismerőseimnek

boldog újévet kívánok

Wahl Ignác,

fűszer- és csemegekereskedő.

Tisztelt vevőinek és ba-
rátainak

boldog újévet kíván

Weiterschann Péter,

szeszőfőző.

Boldog újévet

kíván összes tisztelt vevőinek és
ismerőseinek

Somogyi András,

kereskedő.

Brenner Artur és Pányi József
építési vállalkozók összes tisztelt
megbízóiknak

boldog újévet kívánok

és további b. pártfogást kérnek.

Kedves vevőimnek és jóbará-
tainak ezuton kívánok

boldog újévet

Bukovác István,

divatáruháztulajdonos.

Brenner és Fuchs szállítási
vállalata összes t. ügyfeleinek

boldog újévet kíván

és további b. megbízásokat kér.

Igen t. vendégeimnek

boldog újévet kívánok

Mayer István,

borbély és fodrász.

Boldog újévet kíván

összes tisztelt vendégeinek és
jóakaróinak

Berkovits Béla,

a Páris-(Pest)szálloda és
kávéház tulajdonosa.

Összes vevőimnek ezuton
kívánunk

boldog újévet

Báarle és Társa,
mészáros- és hentesüzlet
tulajdonosai.

Delfel Mátyás, a téglagyári és
építőipari r.-t. építési osztályának
vezetője, ügyfeleinek

boldog újévet kíván

Boldog újévet kíván
az összes tisztelt vendégeknek
és jóakaróinak

Tebesz János

a „Beneth”-kávéház
főpincére.

Mélyen tisztelt vevőimnek és
barátainak

boldog újévet kívánok

Kölbig Jenő

a „Fehér macskához”

Összes tisztelt vevőimnek
boldog újévet kívánok

Szelgrád Antal,

épület- és bútorasztalos
Német-utca 2855.

Mélyen tisztelt vevőinek

boldog újévet kíván

Divéki Oszkár

eukrász, Fő-utca.

Üzletfeleinknek, jóbarátainak,
ismerőseinknek

boldog újévet kíván
Szentivány-tanya gazdasága
intézősege, **Bozsik Károly**
intéző.

KÖZGAZDASÁG

A „Volta” műszaki és villamossági r. t. alakuló közgyűlését a Nagybecskereki Takarékpénztár üzleti helyiségében folyó évi december 30-án délután tartotta meg a részvényesek élénk érdeklődése mellett. Elnökké Bak Imre takarékpénztári vezérigazgatót választották meg és egyhangú határozattal kimondták, hogy a „Volta” 500000 korona alaptőkével megalakult. Az igazgatóságba kineveztetett 5 évre Bak Imre, Mayer Aurél, dr. Iványi Mór, Györi Izsó, Heller Dávid, Szávits Iván, Csath Nándor, dr. Várady Imre és Wagner Mihály (Zichyfalva). A felügyelő-bizottságba egy évre megválasztottak: Schwarz Lajos, Rubin Armand, Szentirmai Pál, Heufeld Frigyes, Lucsics Vazul és Löbl Sándor. Ügyvezetők cégjegyzői jogosítással lettek: Györi Árpád és Iványi Ernő. A közgyűlés befejeztével megalakult az igazgatóság, amelynek elnökévé Bak Imrét választották meg. Tekintettel arra, hogy a város és ennek vidékén sürgős szükség van egy ily irányú üzlet létesítésére, a közgyűlés elhatározta, hogy a működését haladéktalanul megkezdi és az ügyvezetőket kiküldi külföldre az annyira szükséges műszaki cikkek beszerzésére.

A Viktória Sport Egylet vezetősége ezton kíván **boldog újévet** tagjainak.

Igen tisztelt vendégeinek

boldog újévet kíván

Petrovits Bozsó és zenekara
Korona-szálloda.

Boldog újévet kíván t. vendégeinek és a t. közönségnek

Arnold András
vendéglős.

Gyapjuipar r. t. Nagybecskerek
tavaszi szövetek gyártását megkezdette.

Nagy választék francia szappanokban, parfümökben és egyéb pipere- és illatszerekben

Grünberger Bertánál
Ró-utca (Fischer Miklós mellett).
Manicure egész nap.

Igen tisztelt vendüimnek boldog újévet kívánok.

Azonnal vagy január hóban vagonrakományokban szállítható

buza, rozs, árpa, zab, kukorica

kerestetik megvételre. A vagonokat vevő állítja rendelkezésre. Termelők és kereskedők sziveskedjenek címeiket a rendelkezésre álló mennyiség megjelölése mellett „VOJVODINA 1. sz.” alatt a lap kiadóhivatalában, a továbbítás céljából, mielőbb deponálni.

1680

Megérkeztek a világhírű svájci

— „Bally” cipők —

Mindennemű női, férfi és gyermek, továbbá estélyi lakk és selyemcipők.

Liptay Dezső

Kovács Endre

1565

cukrász

ajánlja cukorkakülönleges-
ségeit.

Öt szoba

butor

konyha- és éléskamraberendezés eladó.

Megtekinthető naponta délelőtt 10—12 óráig Magyar utca 7. szám alatt. 1669

Kávéházban, vendéglőben kérjük a

„TORONTÁL”-t

Özv Guttman Jakabné és fiai

Nagybecskerek, cementárúgyára

az 1920 évi építkezési idényre ajánl:

meszeit, porlandcementet, kavicsot, cementlapokat folyosók és konyhák burkolásához betoncsöveket csatornázáshoz és hidakhoz, betonvályukat sertés- és lóitatáshoz és bármilyen cement- és betonmunkálatokat.

Telefon 96 és 252.

Megnyilt

Patkoló Kovácsműhelye

Nagybecskereken Knez Miletina (Nicky) utcában Páris (Pest) szállóval szemben levő Behring-féle műhelyben. Patkolás állatorvosi felügyelet alatt.
Lakás Gimnázium utca 26. Műhely telefonja 222.
Telefon 225.

Első nagybecskereki szeszfőzde és finomító

Lukács és társai r. t.

— Nagybecskerek, Gyártelep — Telefon 151 —

Üzleti köre felöleli a szeszgyártást és szeszfinomítást

Konyak, szőlőtörköly, szilva-seprő-pálinka, likőr és rumgyártás

Marhahizlalás a gyártelepen!

sággal
 hogy ne
 így fog
 Nem is
 godott c
 Az ebé
 hus, A
 levesné
 szepeg,
 vlgaszt
 hón ny
 kanalaz
 annyit
 után vi
 még eb
 náig.

Bem
 nagyon
 szájáhc
 nalat,
 nului.

lónó m
 széjjeih
 és ketté
 csen l
 monda
 lán, m
 kórház

Bucs
 sömet
 jéből,
 Megtud
 kevese
 beo. e
 gez, m
 azenna
 ringatr
 nem ti
 szik, h
 kire és
 mutatj
 alszik

nagyo
 hirre
 csobb
 jenek,
 ható.
 nincs
 fővárc
 akar
 letenr
 hogy
 város,
 észre
 het l
 helyet
 ket
 boule
 ahol
 De m
 a leg
 tartha
 vezér
 foglal
 sátral
 fogna
 Páris
 hiába
 millio
 házbé

NINNIE

fényképészeti műterme készít
művészi felvételeket.

Főutca Filkovic-féle ház az emeleten.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy a régi városház épületében I. Alexander-ut l.

Divatáru üzletet

a „Menyasszony“-hoz

nyitottunk, ahol férfi- és női-ruhaszöve-
 tek, selymek, menyasszonyi kelengyék
 téli szövetek, posztók, barkettek, kana-
 vászok és mindenféle rőfösáruk leg-
 olcsóbban szerezhetők be.

Szabott árak! Pontos kiszolgálás! Az
 üzlet vasárnap zárva!

Kérjük a n. é. közönség pártfogását

kiváló tisztelettel

Radovanovity Vrska és Jovancsity.

Kohn Ignác bormagykereskedése Nagybecskerek
 a nagyhid melletti Linyacsky-fele házban.

Ajánlja vendéglők és viszontelárusítók
 részére a legolcsóbb napiár mellett 1918.
 évbeli kifügástan jó fehér és vörös asztali
 borait, azonkívül nehéz vörös és hegyaljai
 borkülönlegességeit. 1643

Eladó ház

régóta fennálló, jömeneteli üzlettel.

Bővebbet **MÜLLER LAJOS**
 Torontálvásárhely.

Egy nagyikikindai gabonacégnél magyar, szerb
 és német nyelvet bíró

levelező

felvétetik. Fizetés a kvalifikációhoz mérten.
 Ajánlatok e lap kiadóhivatalába „Production“
 jelige alatt kéretnek. 1672

Dr. Knezsevics-féle

törv. védett

„FRIGOLIN“

a legjobb és legbiztosabb szer a leg-
 súlyosabb fagyási eseteknél is.

„FRIGOLIN“

a legjobb szer lábizadás ellen, mert
 ha azt 2-szer naponta evvel bedör-
 zsoljuk, elveszti izzadságát és kelle-
 metlen szagát. — Kitünő szer

RHEUMA, ISCHIAS, NEURALGIA
 és a fájalmaknál, melyek fagyással
 járnak. 1438

„FRIGOLIN“

kapható Kollarich Gábor gyógyszer-
 tárában, Melkuha Dezső drogériájában
 Nagybecskereken és a készítőnél

„ARANY KERESZT“ GYÓGYSZ.
 Kevevára (Bánát)

Figyeljünk a védjegyre: „Fekete kereszt“

Önközdünk az értéketlen utánzatoktól!

Balázs Miksa

fűszer, cukorka és vegyesnagykereskedő

Nagybecskereken, Alexandrova (Hunyadi)-utca 21. sz. alatt

Mindenki olvassa el!

ÓRÁK

(zseb-, inga-, fali- és ébresztő-órák) mindenféle arany-
 ékszer kapható dusan felszerelt raktáromban.

Veszek legmagasabb árban használt és új varrógépeket, arany- és ezüst
 pénzeket és tört aranyat.

Javításokat gyorsan és pontosan eszközölök.

Grünfeld Ármin

órák, ékszerész és varrógépekereskedése, a nagyhid mellett.

Fendler József

fűszernagykereskedő

Főutca.

Telefon 20

Raktáron tart különféle liköröket, konyakot, csemegeárút, cukorkákat, mazsolát,
 gesztenyét, vaniliát stb.

Festékáru, lakkok és karbid.

TRANSIT

kereskedelmi vállalat!

Tulajdonosok: **Mirkov és Doroszlovác**

Kralya Petra trg (Pénzügyi palota sarkán)

Telefon 296

Telefon 296

Ajánlja dusan felszerelt raktárát különféle csemegeárúkban, szilva, dió, ma-
 zsola, malagaszőlő, steyer alma, mustár-kolbász, valódi verseci mustár, cso-
 koládé, cukorkák, butéliás borok és különféle likörök nagy választékban.

Figyelmes kiszolgálás, szolid árak!

Gazdasági Részvénytársaság

BUTOROSZTÁLYA

ajánlja saját készítményü

**leány-, előszoba- és
 konyha-berendezéseit.**